

Program rozvoja obce Bracovce 2015 – 2020

PROFIL obce Bracovce

Analytická časť (Príloha č.1)

2015

Obsah

Obsah.....	2
1 Úvod.....	3
2 Poloha a história obce.....	4
2.1 Vymedzenie a základná charakteristika územia	4
2.2 História obce	7
2.3 Erb obce	9
3 Demografia.....	10
3.1 Veková štruktúra obyvateľov obce	11
3.2 Národnostné zloženie obyvateľov.....	13
3.3 Náboženstvo.....	13
4 Hospodársky a ekonomický rozvoj.....	18
4.1 Podnikateľská činnosť	18
4.2 Priemyselná činnosť.....	19
4.3 Ostatná činnosť	19
4.4 Zamestnanosť.....	19
5 Technická infraštruktúra a bývanie	19
6 Školstvo, sociálna a zdravotná starostlivosť	21
7 Kultúra, šport a rekreácia	22
8 Životné prostredie.....	23
9 Realizovaný rozvoj a finančná analýza obce.....	23
10 SWOT analýza obce	27
11 Sumárne vyhodnotenie komunikácie s verejnosťou	28

1 Úvod

V súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2014 - 2020 je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít.

Program rozvoja obce Bracovce je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojom pláne a v súlade s metodikou na vypracovanie príslušného programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre obce v zmysle novely zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014.

2 Poloha a história obce

2.1 Vymedzenie a základná charakteristika územia

Obec Bracovce sa rozprestiera v strednej časti Východoslovenskej nížiny. Vznik osídlenia na jej území sa predpokladá v 9. storočí. Prvýkrát bola obec písomne doložená v roku 1227. V minulosti patrila mnohým šľachtickým rodom. Rodina Kazinczyových tu v 18. storočí postavila 2 kúrie, v jednej z nich sa nachádzala hodnotná knižnica. V kúrii sa narodila významná osobnosť Zemplína Gábor Kazinczy. Miestni obyvatelia sa venovali prevažne poľnohospodárskej činnosti, boli i zručnými remeselníkmi. V 19. storočí, kvôli ťažkým životným podmienkam, sa mnohí odsťahovali do Ameriky. V súčasnosti žije v Bracovciach takmer 937 obyvateľov. Nachádzajú sa tu tri kostoly, rímskokatolícky, reformovaný a evanjelický augsburského vyznania. Základná škola plní vzdelávaciu funkciu, no vynikajú jej aktivity aj v oblasti zmysluplného trávenia voľného času detí. Je tiež organizátorom kultúrnych udalostí v obci rodinného charakteru. Na priečelí budovy bola pri príležitosti oslobodenia obce spod fašistického nátlaku umiestnená pamätná tabuľa. Obec má materskú školu. Dom smútku sa nachádza na cintoríne. Priamo v obci majú svoju prevádzku 2 obchody a bar. Kultúrnym udalostiam slúži dobre vybavený kultúrny dom. Z oblasti športu je v obci rozšírený najmä futbal. Jeho fanúšikovia sú zoskupení v OŠK Svornosť Bracovce. V obci pôsobí stolnotenisový klub. Od roku 2008 sa môže obec pochváliť viacúčelovým ihriskom s umelou trávou. Obraz Bracoviec dokresľuje miestny park, kde rastú vzácne dreviny, medzi nimi i staré chránené platany.

Tab. 1 Základné informácie

Základné informácie	
Okres	Michalovce
Mikroregión	Poondavie
Prvá písomná zmienka	1272
Nadmorská výška	105 m. n. m.
Výmera katastra	961 ha

2.1.1 Obec ako súčasť regiónu

Košický kraj s rozlohou 6 755 km² sa rozprestiera na juhovýchode Slovenskej republiky a zaberá 13,8 % jej územia. Počtom obyvateľov je druhý, rozlohou štvrtý najväčší na Slovensku. Na juhu hraničí s Maďarskou republikou, na východe s Ukrajinou, na severe s Prešovským a na západe s Banskobystrickým krajom. Je to kraj štyroch historických regiónov - Spiša, Gemera, Abova a Zemplína. Každý z nich si dodnes udržiava vlastné tradície, zvyky, obyčaje a ľudovú slovesnosť. Kraj patrí k hustejšie osídleným regiónom, na 1 km² tu žije priemerne 117,7 obyvateľov, o 7,3 obyvateľov viac než v priemere na Slovensku. K najhustejšie osídleným patria štyri okresy ležiace na území mesta Košice, podstatne redšie je osídlenie v okrese Sobrance, Gelnica a Rožňava. V Košickom kraji je 440 obcí, z nich 17 má štatút mesta. Podiel obyvateľstva v mestách predstavuje 55,4 % a oproti celoslovenskému podielu bol vyšší o 1,4 bodu. Priemerná rozloha okresu v kraji predstavuje 614 km², pričom v okrese žije v priemere 72,3 tisíc obyvateľov. V krajskom meste Košice žije 239,8 tisíc obyvateľov, čo je takmer tretina obyvateľstva kraja.

2.1.2 Mikroregión POONDAVIE

Mikroregión POONDAVIE leží uprostred Východoslovenskej nížiny. Severo-východná časť chotára mikroregiónu prechádza do Pozdišovskej pahorkatiny, západnú časť tvorí niva rieky Ondavy. Záujmové združenie vzniklo 4. júna 1996. Prvotným cieľom združenia bolo spoločné zastupovanie záujmov obcí voči štátu, nadnárodnými organizáciám a ostatným subjektom, vzájomná spolupráca a výmena skúseností v najširšom meradle. Mikroregión združuje 14 obcí - Tušice, Tušická Nová Ves, Horovce, Moravany, Rakovec nad Ondavou, Trhovište, Bánovce nad Ondavou, Ložín, Bracovce, Falkušovce, Kačanov, Markovce, Malčice, Petrikovce, ktoré sú príťažlivé najmä svojou históriou, kultúrnymi pamiatkami a prírodnými krásami. Prvotným cieľom mikroregiónu bolo spoločné zastupovanie záujmov obcí, vzájomná spolupráca a výmena skúseností v najširšom meradle.

V súčasnosti je hlavnou úlohou združenia koordinácia činností obcí i ostatných subjektov v regióne vo všetkých oblastiach regionálneho rozvoja, s cieľom skvalitniť životné podmienky obyvateľov tohto regiónu v zmysle trvalo udržateľného rozvoja.

Hlavnými cieľmi mikroregiónu sú:

- rozvoj miestnej demokracie a partnerskej spolupráce obcí a miestnych subjektov,
- spolupráca obcí pri riešení problémov a úloh odpadového hospodárstva,
- rozvoj kultúrnej a športovej činnosti,
- zlepšovanie komunikácie subjektov v mikroregióne a navonok,
- ochrana životného a prírodného prostredia,
- obnova a udržiavanie kultúrnych a historických pamiatok v mikroregióne,
- oživenie kultúrnych aktivít a tradičných remesiel,
- vytvorenie podmienok pre čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych a iných podporných fondov,
- chrániť zákonné práva a záujmy obcí,
- navrhovať riešenia prípadných kompetenčných problémov medzi samosprávnymi a územnými organmi.
- **Obr. 1 Mapa mikroregiónu Poondavie**

Zdroj:<http://www.poondavie.szm.com>

2.2 História obce

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1227 v listine o vlastníctve Ložína. V nej sa Ložín uvádza, že leží pri Bracovciach. Ďalšia písomná zmienka o existencii obce je z roku 1272, keď kráľ Ladislav IV, kráľ Uhorska chotár Bracoviec daroval Jákovi zo Zemplína, zemplínskemu županovi. Písomnosti od 13. storočia uvádzajú názov dediny ako Berethe, v roku 1327 ako Berethey, v roku 1773 ako Braczejovcze, v roku 1786 ako Breczejov koncom 19. storočia a do roku 1912 ako Beretto.

Od roku 1240 obec bola vo vlastníctve niekoľkých zemanov, šľachticov. V roku 1240 obec patrila do majetku Bogatradvanovcov. V roku 1280 pánom obce sa stal syn nádora Omodeja z rodu Abova. V roku 1324 obec pod názvom Berethe kráľ Štefan I. daroval majstrovi Štefanovi Monakymu. Neskôršie už patrila rodine Dobiových. V rokoch 1405 až 1425 obec mala viac majiteľov. Medzi nimi patrili rodiny Išepiových, Čeleiových, Dobiových, Ricseiových, Bekeových ale i Oroszových zo Žbiniac. Za obdobie rokov 1437 až 1500 medzi miestnych zemepánov patrili okrem iných rodiny Zádorházy, Lengyel, Nátafalusi, Čontošovi, Perényi, Csupor, Csanády a pod. Neskôršie majiteľmi obce boli šľachtici Istvánffi, Rákóczy, Malikóczy a Drugethovci. V 17. storočí okrem rodín Drugethových, Rákóczyových nachádzajú sa rodiny Tussayových, Kozmayových, Nagymihályiových i Bayových. Od roku 1650 obec patrila do majetku Bornemisszových. V roku 1770 ako vlastníci sú spomínaní šľachtici Samuel Aisdorfer. Od 18. storočia ako noví zemepáni sú uvedení rodiny Arthura a Andreja Kazinczyových, ktorí v obci postavili 2 kúrie. Jedna bola vybudovaná v roku 1840 Andrejom Kazinczym, kde sa nachádzala knižnica s počtom viac ako 13 000 zväzkami. Aj druhá kúria bola vybudovaná rodinou Kazinczyových. Tu sa narodil šľachtic, knieža Gábor Kazinczy, významný maďarský spisovateľ, prekladateľ, vydavateľ i autor zemplínskych kultúrnych tradícií, kultúrneho dedičstva Zemplína, pestovateľ šírenia maďarského jazyka, kultúry a umenia – reformista. V 17. storočí miestne sedliacke domácnosti chudobneli a ubúdalo ich. Až do začiatku 18. storočia, takže Bracovce boli vtedy malou dedinou. V roku 1715 mali 3 obývané a 8 opustených domácností. V roku 1715 v obci bolo už 7 obývaných domov. V roku 1787 v obci je 36 obývaných domov s 375 obyvateľmi. V roku 1828 uvádzajú 50 obývaných domov s 398 obyvateľmi.

Od polovice 19. storočia rozvojom obce dochádza k pribúdaníu obyvateľstva. Pri sčítaní ľudu v roku 1869 v obci bývalo 737 obyvateľov, v roku 1890 obyvateľov už bolo 863, počet v roku 1900 počet obyvateľov predstavuje už len 812 a to následkom vysťahovalectva do zámorských krajín. V roku 1881 do Ameriky sa vysťahovalo celkom 16 miestnych obyvateľov. V roku 1910 celkový počet obyvateľov obce predstavuje 860. Počas sčítania ľudu v roku 1921 štatisticky evidovaných obyvateľov v obci je 955. Pred druhou svetovou vojnou v roku 1940 v obci žilo 1072 trvalo prihlásených občanov. Následkom bojov druhej svetovej vojny v roku 1948 počet obyvateľov obce poklesol na 1022. Pri sčítaní obyvateľov v roku 1971 je evidovaných 1120 občanov. V súčasnosti v obci žije 937 občanov.

Katastrálne územie obce je na rozlohe 961 hektárov, z toho 40 ha tvorí intravilán obce, 863 ha poľnohospodárska pôda a z ktorej je 687 orná pôda. Miestne poľnohospodárske družstvo IV. a V. typu bolo založené v roku 1958. Najväčší rozvoj a hospodárnosť vykazovalo v období rokov 1971 – 1991. Uvedené JRD výrazne prispelo k rastu životnej úrovne miestneho obyvateľstva. Významne ovplyvnilo výstavbu, skrášľovanie i kultúrny rozvoj obce.

V blízkosti dediny sa nachádzala zaniknutá obec Nová Stráž, ktorá je doložená v roku 1403, kedy bola majetkom rodiny Ronyvaiho a Miszlaiho. V roku 1405 obec čiastočne pripadla rodinám Isépiových, Cseleiových a Dobiových ale i opátstvu v Szerencsi. V roku 1450 majiteľom obce sa stala rodina Csicseriových a v roku 1487 už patrila do majetku Blažeja Ráskaiho.

V roku 1831 sa miestne obyvateľstvo aktívne zúčastnilo sedliackeho povstania. Na následky cholery v mesiaci august zomrelo 9 ľudí. Po potlačení povstania počas povstaleckých dní v júli a v auguste 1831 za odmietnutie poslušnosti manželke miestneho zemepána bol odsúdený a obesený z bačov p. Kazinczyho. V roku 1891 obec vyhorela. V tomto roku sídlisko je bez kostola.

Začiatkom 20. storočia v obci sa nachádza výrobná syra, ktorá je majetkom Ulricha Gelbera. Do roku 1918 obec patrila do Zemplínskej župy Rakúsko - Uhorskej monarchie. Od roku 1948 až do súčasnosti patrí do okresu Michalovce.

Vývoj názvu obce:

- 1227 BERETHE 1349
- BERETHEY 1773
- BRACZEJOWCZE
- 1786 BRECZEJOW
- **1920 BRACOVCE**

2.3 Erb obce

V zelenom štíte strieborný, zlato zastrešený veterný mlyn so zlatými šikmými krídlami. Tradičný mlynársky motív podľa odtlačku pečatidla obce z roku 1836. (Heraldický register Slovenskej republiky, číslo uznesenia: OZ - 18/2003, signatúra HR SR: B-185/2003)

3 Demografia

Tab. 2 Obyvateľstvo podľa súčasnej ekonomickej aktivity, pohlavia a miesta narodenia

Pohlavie	Osoby ekonomicke aktívne						Osoby na rodičovskej dovolenke	Nepracujúci dôchodcovia	Ostatní nezávislí	Osoby závislé			Ostatní závislí, nezistení	Úhrn obyvateľstva	Narodení v obci bydliska		
	spolu	%	z toho			vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch				spolu	v tom				spolu	%	
			osoby na materskej dovolenke	pracujúci dôchodcovia	nezamestnaní						deti do 16 rokov	študenti stredných škôl					študenti vysokých škôl
Bracovce																	
Muži	243	58,0	0	4	72	9	0	84	1	110	84	21	5	37	475	311	65,5
Ženy	176	42,0	6	2	45	4	22	144	5	109	85	11	13	29	485	270	55,7
Spolu	419	100,0	6	6	117	13	22	228	6	219	169	32	18	66	960	581	60,5

Zdroj: ŠÚSR

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

3.1 Veková štruktúra obyvateľov obce

Tab. 3 Obyvateľstvo podľa pohlavia, rodinného stavu a veku

Vek	Muži						Ženy						Obyvateľstvo	
	spolu	slobodní	ženatí	rozvedení	ovdovení	nezistení	spolu	slobodné	vydaté	rozvedené	ovdovené	nezistené	úhrn	%
Bracovce														
0 - 2	12	12	0	0	0	0	21	21	0	0	0	0	33	3,4
3 - 4	12	12	0	0	0	0	12	12	0	0	0	0	24	2,5
5	10	10	0	0	0	0	7	7	0	0	0	0	17	1,8
6 - 9	19	19	0	0	0	0	23	23	0	0	0	0	42	4,4
10 - 14	26	26	0	0	0	0	20	20	0	0	0	0	46	4,8
15	5	5	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	7	0,7
16 - 17	12	11	0	0	1	0	6	6	0	0	0	0	18	1,9
18 - 19	22	22	0	0	0	0	11	11	0	0	0	0	33	3,4
20 - 24	36	33	3	0	0	0	36	27	8	0	1	0	72	7,5
25 - 29	57	34	21	1	0	1	48	18	27	1	0	2	105	10,9
30 - 34	50	18	29	3	0	0	34	9	22	3	0	0	84	8,8
35 - 39	23	7	10	6	0	0	28	7	15	4	2	0	51	5,3
40 - 44	24	5	17	2	0	0	24	3	17	3	1	0	48	5,0
45 - 49	37	11	24	2	0	0	31	1	26	3	1	0	68	7,1
50 - 54	33	2	28	3	0	0	35	2	27	3	3	0	68	7,1
55 - 59	31	2	26	2	1	0	30	1	25	2	2	0	61	6,4
60 - 64	20	0	18	2	0	0	24	2	15	0	7	0	44	4,6
65 - 69	14	0	13	1	0	0	26	1	15	1	9	0	40	4,2
70 - 74	4	0	3	0	1	0	21	1	10	0	10	0	25	2,6
75 - 79	19	1	15	0	3	0	19	1	4	0	14	0	38	4,0
80 - 84	6	1	5	0	0	0	18	0	2	1	15	0	24	2,5

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

85 +	3	0	2	0	1	0	9	0	0	0	9	0	12	1,3
Spolu	475	231	214	22	7	1	485	175	213	21	74	2	960	100,0
0 - 5	34	34	0	0	0	0	40	40	0	0	0	0	74	7,7
6 - 14	45	45	0	0	0	0	43	43	0	0	0	0	88	9,2
Produktívny	350	150	176	21	2	1	309	89	182	19	17	2	659	68,6
Poproduktívny	46	2	38	1	5	0	93	3	31	2	57	0	139	14,5
Podiel obyvateľstva	0 - 5	7,2	-	-	-	-	8,2	-	-	-	-	-	7,7	-
	6 - 14	9,5	-	-	-	-	8,9	-	-	-	-	-	9,2	-
	produktívny vek	73,7	-	-	-	-	63,7	-	-	-	-	-	68,6	-
	poproduktívny vek	9,7	-	-	-	-	19,2	-	-	-	-	-	14,5	-
Priemerný vek	36,06	-	-	-	-	-	40,74	-	-	-	-	-	38,43	-

Zdroj: ŠÚSR

3.2 Národnostné zloženie obyvateľov

Tab. 4 Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Bracovce			
Slovenská	431	439	870
Rómska	7	9	16
Rusínska	0	1	1
Česká	1	3	4
Poľská	0	1	1
Nezistená	36	32	68
Spolu	475	485	960

Zdroj: ŠÚSR

3.3 Náboženstvo

Tab. 5 Obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Bracovce			
Rímskokatolícka cirkev	114	138	252
Gréckokatolícka cirkev	28	34	62
Pravoslávna cirkev	108	86	194
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	80	86	166
Reformovaná kresťanská cirkev	61	64	125
Starokatolícka cirkev	0	1	1
Cirkev bratská	3	2	5
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	2	2
Bez vyznania	17	13	30
Nezistené	64	59	123
Spolu	475	485	960

Zdroj: ŠÚSR

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

Vzdelanosť obyvateľstva

Tab. 6 Obyvateľstvo podľa pohlavia a stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Bracovce				
Základné		78	105	183
Učňovské (bez maturity)		91	61	152
Stredné odborné (bez maturity)		63	47	110
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		16	10	26
Úplné stredné odborné (s maturitou)		73	99	172
Úplné stredné všeobecné		10	17	27
Vyššie odborné vzdelanie		4	5	9
Vysokoškolské bakalárske		7	13	20
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		20	17	37
Vysokoškolské doktorandské		2	3	5
Vysokoškolské spolu		29	33	62
Študijný odbor	prírodné vedy	0	2	2
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	9	2	11
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	4	4	8
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	4	0	4
	zdravotníctvo	0	3	3
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb.odb.)	4	12	16
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	8	9	17
	nezistený	0	1	1
Bez školského vzdelania		79	83	162
Nezistené		32	25	57

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

Úhrn	475	485	960
------	-----	-----	-----

Materinský jazyk

Tab. 7 Obyvateľstvo podľa pohlavia a materinského jazyka

Materinský jazyk	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Bracovce			
Slovenský	435	450	885
Maďarský	1	0	1
Rusínsky	0	1	1
Český	2	1	3
Poľský	0	1	1
Iný	0	1	1
Nezistený	37	31	68
Spolu	475	485	960

Zdroj: ŠÚSR

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Tab. 8 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa postavenia v zamestnaní, veku a pohlavia

Vek, pohlavie		Postavenie v zamestnaní						Ekonomicky aktívni spolu
		zamestnanci	podnikatelia		členovia družstiev	vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch	ostatní a nezistení	
			so zamestnancami	bez zamestnancov				
Bracovce								
15 - 19	muži	1	0	0	0	0	3	4
	ženy	0	0	0	0	0	2	2
	spolu	1	0	0	0	0	5	6
20 - 24	muži	18	0	0	0	0	6	24
	ženy	8	0	0	0	1	6	15
	spolu	26	0	0	0	1	12	39
25 - 29	muži	26	1	4	0	1	16	48
	ženy	23	0	1	0	0	8	32
	spolu	49	1	5	0	1	24	80
30 - 34	muži	22	0	7	0	2	14	45
	ženy	15	0	0	0	0	10	25
	spolu	37	0	7	0	2	24	70

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

35 - 39	muži	10	0	1	0	5	3	19
	ženy	15	0	0	0	1	5	21
	spolu	25	0	1	0	6	8	40
40 - 44	muži	16	0	4	0	0	3	23
	ženy	12	0	2	0	1	3	18
	spolu	28	0	6	0	1	6	41
45 - 49	muži	19	1	1	0	1	6	28
	ženy	23	0	0	0	0	1	24
	spolu	42	1	1	0	1	7	52
50 - 54	muži	11	1	3	1	0	7	23
	ženy	18	0	1	0	1	5	25
	spolu	29	1	4	1	1	12	48
55 - 59	muži	17	0	2	0	0	3	22
	ženy	12	0	0	0	0	1	13
	spolu	29	0	2	0	0	4	35
60 - 64	muži	4	1	1	0	0	1	7
	ženy	1	0	0	0	0	0	1
	spolu	5	1	1	0	0	1	8
65+	muži	0	0	0	0	0	0	0
	ženy	0	0	0	0	0	0	0
	spolu	0	0	0	0	0	0	0
Úhrn	muži	144	4	23	1	9	62	243
	ženy	127	0	4	0	4	41	176
	spolu	271	4	27	1	13	103	419
%		64,7	1,0	6,4	0,2	3,1	24,6	100,0
Z obyvateľstva v produktívnom veku podiel ekonomicky aktívnych								
Muži		-	-	-	-	-	-	69,4
Ženy		-	-	-	-	-	-	57,0
Spolu		-	-	-	-	-	-	63,6
Z obyvateľstva v poproduktívnom veku podiel ekonomicky aktívnych		-	-	-	-	-	-	0

Zdroj: ŠÚSR

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

Tab. 9 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Bracovce				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	16	8	24	13
Lesníctvo a ťažba dreva	4	1	5	3
Dobývanie kovových rúd	0	1	1	0
Iná ťažba a dobývanie	0	1	1	1
Výroba potravín	13	11	24	19
Výroba odevov	3	2	5	1
Výroba kože a kožených výrobkov	2	1	3	1
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	1	1	2	0
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	1	1	1
Výroba chemikálií a chemických produktov	1	0	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	2	0	2	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	2	1	3	0
Výroba a spracovanie kovov	4	0	4	2
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	9	1	10	5
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	4	0	4	2
Výroba elektrických zariadení	10	6	16	12
Výroba strojov a zariadení i. n.	2	3	5	3
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	22	19	41	36
Výroba nábytku	1	4	5	2
Iná výroba	1	2	3	3
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	0	1	1
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	5	0	5	3
Zber, úprava a dodávka vody	1	0	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	1	0	1	0
Výstavba budov	19	2	21	14
Inžinierske stavby	9	1	10	8
Špecializované stavebné práce	8	3	11	7
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	2	1	3	3
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	8	6	14	10
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	15	24	39	30
Pozemná doprava a doprava potrubím	8	4	12	11
Skladové a pomocné činnosti v doprave	1	1	2	2
Poštové služby a služby kuriérov	0	2	2	2
Ubytovanie	2	2	4	2

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	1	1	2	2
Informačné služby	1	0	1	1
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	0	2	2	2
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	2	0	2	2
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1	3	4	3
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	1	1	2	1
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	3	3	6	5
Vedecký výskum a vývoj	2	0	2	2
Reklama a prieskum trhu	1	0	1	0
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	2	0	2	2
Sprostredkovanie práce	0	1	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	3	0	3	2
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	5	3	8	6
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	1	0	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	14	15	29	24
Vzdelávanie	5	16	21	17
Zdravotníctvo	2	6	8	4
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	2	2	2
Sociálna práca bez ubytovania	0	2	2	2
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	1
Činnosti členských organizácií	1	0	1	0
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	1	0	1	1
Ostatné osobné služby	0	1	1	0
Zamestnávateľ v zahraničí	0	1	1	0
Nezistené	19	10	29	9
Spolu	243	176	419	290

Zdroj: ŠÚSR

4 Hospodársky a ekonomický rozvoj

4.1 Podnikateľská činnosť

Podnikateľská činnosť je charakterizovaná celkom 10 subjektmi, z toho je 8 živnostníkov. Sú to subjekty s nízkym počtom zamestnancov a samostatní živnostníci. Subjekty zamestnávajú 0 - 10 zamestnancov. Celková ekonomická situácia na území obce je na nízkej úrovni. Spolupráca s podnikateľmi je na prijateľnej úrovni. Program obce sleduje predovšetkým podporu malého podnikania.

4.2 Priemyselná činnosť

V oblasti priemyslu nepodniká žiaden subjekt. Na území obce sa nenachádzajú nerastné suroviny, ktoré by podporili rozvoj z miestnych zdrojov. Priemysel nemá potrebné zázemie v obci do budúcnosti.

4.3 Ostatná činnosť

Poľnohospodársku výrobu v obci zabezpečuje AGROK s.r.o. a WAK s.r.o.. Zameranie poľnohospodárstva je orientované hlavne na pestovanie obilovín, olejovín. V obci nie sú remeselníci. Celkovú situáciu v oblasti poľnohospodárstva je možno charakterizovať ako úpadkovú. Do programu obce je však vhodné zahrnúť podporu tradičného poľnohospodárstva s väzbou na aktivity mikroregiónu Združenie obcí Poondavie v oblasti agroturistiky resp. cykloturistiky.

4.4 Zamestnanosť

Nezamestnanosť v obci nedosahuje priemerné hodnoty SR a je v súčasnosti na úrovni 10 %. Väčšina obyvateľov pracuje v priemysle a službách, málo v poľnohospodárstve (napriek poľnohospodárskej tradícií v obci). Relatívne priaznivá je situácia vo vekovej štruktúre (54% produktívny a 20,5 % predproduktívny). Existuje tu síce voľná pracovná sila, ale neexistuje v blízkosti dopyt. Kvalifikovaná sila je priemerná. Ľudský potenciál obce pre ďalší rozvoj obce je možno využiť len v širšom rámci (blízkosť Maďarskej hranice, na úrovni rozvoja mikroregiónu).

5 Technická infraštruktúra a bývanie

Infraštruktúra

Obec je napojená na všetky základné siete (vodovod, plyn, elektrina) v rôznom technickom stave. Kanalizácia a čistička odpadových vôd je v štádiu plánovania. Okolo obce sa nenachádzajú regionálne koridory technickej infraštruktúry. Výhodou je dostatok spojení autobusovou dopravou (17 spojov denne) a blízkosť železničnej stanice Bánovce n/O. Rozvoj obce možno očakávať v súvislosti s výstavbou rýchlостnej komunikácie (Košice - Východ).

Vodovodná sieť s pitnou vodou v dĺžke 4,5 km s 50% podielom napojenia je v dobrom stave. Zbytok využíva vlastné studne. Elektrické rozvody s trafostanicami sú vedené vzdušne, v súčasnosti vo vyhovujúcom stave. V budúcnosti sa predpokladá uloženie elektrického vedenia do zeme a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci. V obci neexistuje kanalizačná sieť, táto problematika má dopad na oblasť ŽP. Rozvod plynu v obci je od roku 1994 so 100% napojením. Komunikačné siete (telefónne) sú vedené vzduchom. V obci je registrovaných 165 liniek. Miestny rozhlas je vo vyhovujúcom stave. Z pohľadu záujmu obyvateľstva o nové spojenia, ako aj možnosťami spolupráce v rámci mikroregiónu a využívania komunikačnej siete internetu má program zahrnúť aj riešenie týchto problémov.

Doprava

Obec má dopravné napojenie (6 km vzdialenú) na nadradenú cestnú sieť (1/50 Košice - Zvolen), ktorá v zámeroch SR nadobúda nadregionálny význam v súvislosti s budovaním rýchlostnej komunikácie R (na spojenie s Bratislavou a Ukrajinou). S týmito väzbami je vhodné plánovať vylepšenie doplnkovej cestnej siete obce, s tým súvisí aj vybudovanie chodníkov v obci. Je potrebné uvažovať o zlepšení parkovacích plôch a prístupových ciest. Z hľadiska programu obec chce tiež postupne budovať cyklotrasy, ktoré by podporili zameranie na turistiku a agroturistiku.

Bývanie

Väčšina obyvateľov býva v rodinných domoch. Celkový počet domov je 259. Z toho je 25 neobývaných. Obložnosť bytov nie je známa. Za posledných 10 rokov bolo postavených 12 rodinných domov. V súčasnosti je malý záujem o výstavbu domov. Táto oblasť je v centre pozornosti stratégie obce. Stav domov je vyhovujúci. Snaha je zvýšiť kvalitu bývania v rodinných domoch.

Tabuľka 10 Prehľad technickej infraštruktúry v obci

Druh technickej infraštruktúry	Jednotka, súčasný stav	
Pošta	ÁNO/NIE	áno
Káblová televízia	ÁNO/NIE	nie
Verejný vodovod	Pokrytie v %	50
Vlastný zdroj pitnej vody	Názov + výdatnosť	nie
Verejná kanalizácia - dažďová	Pokrytie v %	nie

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

Kanalizačná sieť napojená na ČOV	Pokrytie v %	nie
Verejné studne	Počet	0
Vodojemy	Počet + objem	nie
Pramene pitnej vody	Počet + výdatnosť	nie
Rozvodná sieť plynu	Pokrytie v %	99
Typ pripojenia na Internet (ÁNO/NIE)	ISDN	
	DSL	
	GPRS	
	Bezdrôtové pripojenie	áno
	EDGE	
Verejný internet	ÁNO/NIE	nie
Pokrytie signálom Orange	v %	100
Pokrytie signálom T-Mobile	v %	100
Pokrytie signálom O ₂	v %	100
Priemyselná zóna - výrobná	Počet firiem	0
Priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	Skladová plocha	nie
Skládka TKO	ÁNO/NIE	nie
Separovaný zber	ÁNO/NIE	áno
Zberný dvor pre separovaný odpad	ÁNO/NIE	nie
Kompostovisko	ÁNO/NIE	áno
Cintorín	Počet	1
Dom smútku	Počet	1

Tab. 11 Prehľad domového a bytového fondu

	Domy	Neobývané domy	Byty	Neobývané byty
Počet	259	25	16	0

6 Školstvo, sociálna a zdravotná starostlivosť

Základnú zdravotnú starostlivosť poskytuje zdravotné stredisko Trhovište vzdialené 6 km, tu je situovaná aj lekáreň. Obec nemá žiadne účelové zariadenie sociálnej starostlivosti. Zdravotný stav obyvateľstva nevybočuje z rámca priemeru. Snahou obce je zriadiť sociálny

dom pre starších občanov.

Základné školstvo je zastúpené jednou materskou škôlkou a jednou základnou školou. Materskú škôlku so 100 % využitím navštevuje 27 detí. Základnú školu navštevujú 240 detí z Bracoviec a z okolitých obcí Ložín, Falkušovce a Laškovce. Vzhľadom na zvýšenie vzdelanosti občanov obce, je záujmom obce zabezpečiť vzdelávanie dospelých v spolupráci s ÚPSVaR SR.

Obec má obchodnú a obslužnú vybavenosť na úrovni primeranej jej veľkosti. Zastúpené sú tu hlavne potraviny, drogistický tovar. V oblasti služieb je pohostinstvo. Obchodná sieť a služby v súčasnosti postačujú. Chýbajúce služby obyvateľstvo využíva v neďalekom meste Michalovce. Pri rozvoji cestovného ruchu v rámci aktivít mikroregiónu je potrebné uvažovať o modernizácii súčasnej štruktúry ako aj rozšírením služieb.

7 Kultúra, šport a rekreácia

Obec má kultúrny dom, knižnicu. V obci je evanjelický kostol, kostol reformovanej cirkvi, rímskokatolícky kostol a cintorín. Snahou obce je vybudovať prírodný amfiteáter pre zlepšenie kultúrno - spoločenského vyžitia občanov.

Obec má udržiavané futbalové ihrisko a multifunkčné ihrisko. Obecný úrad si vyžaduje rekonštrukciu. Výhodou obce je priaznivá situácia v oblasti kriminality. Do budúcnosti je vhodné zakomponovať zariadenia pre očakávané aktivity mikroregiónu v agroturistike resp. cykloturistike. Obec nemá objekty zapísané v zozname kultúrnych pamiatok. Dominujúcou pre obec sú ľudové tradície dedinského charakteru (zvyky, piesne), ktoré sú jedinečné a obec chce tieto hodnoty zakomponovať do stratégie rozvoja obce.

8 Životné prostredie

Z hľadiska životného prostredia obec možno charakterizovať, že má v celku uspokojujúci stav. Územie nenarušujú žiadne lokálne znečistenia, vonkajšie zdroje (EVO Vojany). Primerané podmienky sú v oblasti hluku, pôdy a ovzdušia. Pozornosť pre zlepšenie si zasluhuje riešenie kanalizácie, ČOV, skultúrnenie obce úpravou okolia rodinnej zástavby s výsadbou zelene a využitie voľných plôch. Prostredie poskytuje možnosti pre rozvoj agroturistiky založenom na tradičnom poľnohospodárstve. Obec nemá na svojom území riadenú skládku tuhého odpadu. Odpad je zabezpečený odvozom (18 km) a uložením na skládku. Separovaný zber sa v obci vykonáva. Obec má nelegálne skládky odpadu. Hlavným problémom je riešenie kanalizácie, ČOV, táto problematika je v centre pozornosti programu rozvoja, ďalším zameraním je účinný separovaný zber. Cez obec prechádzajú líniové stavby plynovod a obecný vodovod. Určitý druh ochrany územia by si zasluhovalo práve v spojení s uvažovaným rozvojom agroturistiky.

9 Realizovaný rozvoj a finančná analýza obce

Tab. 12 Realizované investície, projekty a aktivity za posledných 5 rokov

Názov projektu, aktivity, investície	Stavebné úpravy ZŠ Bracovce
Podporil	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Výška prípadného spolufinancovania	331 599
Rok	2012
Rozpočtový náklad	426 847
Názov projektu, aktivity, investície	Oddychová zóna pre seniorov a mládež
Podporil	Ministerstvo financií SR
Výška prípadného spolufinancovania	17 850
Rok	2012
Rozpočtový náklad	17 850
Názov projektu, aktivity, investície	Výmena okien na budove MŠ

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

Podporil	Ministerstvo financií
Výška prípadného spolufinancovania	6 000
Rok	2014
Rozpočtový náklad	7 478

Hodnotenie doterajšieho rozvoja hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. fondov EÚ, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov: Obec realizovala projekt "*Stavebné úpravy ZŠ Bracovce za pomoci finančných prostriedkov z EÚ*".

Obec realizovala viacero investičných aj neinvestičných projektov rozvoja. Štruktúra projektov je rôznorodá. Hodnotenie využitia externých zdrojov:

Využitie EÚ zdrojov: výborné, priemerné, **slabé**, žiadne

Využitie štátnych zdrojov: výborné, **priemerné**, slabé, žiadne

Využitie iných zdrojov: výborné, priemerné, **slabé**, žiadne

Využitie regionálnych zdrojov (KSK a pod.): výborné, priemerné, **slabé**, žiadne

Tab. 13 Domáce a zahraničné zdroje v EUR

Domáce zdroje		
Štátne zdroje	Rok	Štátne zdroje (z MF SR)
Podielové dane z príjmov právnických osôb	2012	-
	2013	-
	2014	-
Podielové dane z príjmov fyzických osôb	2012	190 245
	2013	225 106
	2014	230 778
Cestná daň	2012	-
	2013	-
	2014	-
Dotácia na samosprávne funkcie obcí	2012	384 998
	2013	397 523
	2014	456 546
Iné štátne zdroje (Environmentálny fond, štátne fondy)	2012	-

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

ministerstiev /PRO SLOVAKIA,.../ a pod.)	2013	-
	2014	-
Štátne zdroje spolu	2012	575 243
	2013	622 629
	2014	687 324
Obecné zdroje	Rok	Rozpočet obce
Daň z nehnuteľností právnických osôb	2012	-
	2013	-
	2014	-
Daň z nehnuteľností fyzických a právnických osôb	2012	14 949
	2013	17 486
	2014	17 076
Miestne poplatky	2012	9 426
	2013	9 606
	2014	10 516
Správne poplatky	2012	3 786
	2013	2 471
	2014	2 198
Zdroje z predaja a prenájmu	2012	4 647
	2013	4 988
	2014	4 467
Zdroje z podnikateľskej činnosti	2012	-
	2013	-
	2014	-
Obecné zdroje spolu	2012	32 808
	2013	34 551
	2014	34 257
Dary a sponzorské príspevky	Rok	Výška
Dary a sponzorské príspevky	2012	1 400
	2013	206
	2014	200
Domáce zdroje spolu	2012	609 451
	2013	657 386
	2014	721 781

Program rozvoja obce Bracovce na roky 2015 - 2020

Zahraničné zdroje	
Rok	Štrukturálne fondy EÚ a programy Európskej komisie
2012	296 694
2013	-
2014	-
Rok	Iné zahraničné finančné mechanizmy (Švajčiarsky, Nórsky fin. mech., a pod.)
2012	-
2013	-
2014	-
Rok	Bilaterálna a multilaterálna cezhraničná spolupráca (HU-SK, Central Europe, ENPI, Southeast Europe, INTERREG, INTERACT, a pod.)
2012	-
2013	-
2014	-
Rok	Iné zahraničné zdroje
2012	-
2013	-
2014	-
Rok	Zahraničné zdroje spolu
2012	296 694
2013	-
2014	-

Zahraničné a domáce zdroje použité na rozvoj obce Bracovce	
2012	-
2013	-
2014	-

10 SWOT analýza obce

Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silnou stránkou obce sú jej prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými. Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať. Príležitosťou obce je akýkoľvek pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj v prípade, že sa nájdu zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja na úrovni miestnej ale aj regionálnej, národnej či celosvetovej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú. Syntéza výsledkov analýzy SWOT porovná vonkajšie hrozby a príležitosti s vnútornými silnými a slabými stránkami. Ich kombináciou a prienikom vznikne stratégia ako vyvažujúci faktor, ktorý uvedie obec do súladu s jej okolím.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitné životné prostredie, • poľnohospodárska produkcia, • výborná spolupráca s okolitými obcami, • poloha obce, • bezpečnosť obce, • výborné vzťahy medzi obyvateľmi obce rôznej národnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • slabá osвета, • neriešenie rómskej problematiky, • nezáujem obyvateľstva o rozvoj obce, • sociálna starostlivosť, • miestny rozhlas.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • využívanie fondov z EU, • vybudovanie kanalizácie a ČOV, • rozvoj podnikania, • rozvoj cestovného ruchu. 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce, • nevysporiadané vlastnícke vzťahy, • odliv kvalifikovanej pracovnej sily, • nedostatočné partnerstvá, • rast nezamestnanosti.

11 Sumárne vyhodnotenie komunikácie s verejnosťou

Cenným vstupom pri tvorbe Programu rozvoja obce boli aj podnety a spätná väzba z komunikácie s verejnosťou na základe spracovaného dotazníka zverejneného na web stránke obce Bracovce ako aj v tlačenej podobe na obecnom úrade. Obyvatelia sa mohli vyjadriť k 16 okruhom otázok. Bol vytvorený priestor, kde mohli uviesť vlastné aktivity, ktoré im v preddefinovaných možnostiach chýbali, resp. pridať komentár/názor k už existujúcim (tzv. otvorené otázky).

Prieskum prebiehal od 19.06.2015 do 10.07.2015. Dotazník vyplnilo 27 respondentov, z čoho bolo 14 žien a 13 muži. V rámci vekovej štruktúry prevládali osoby vo veku – 51 – 65 rokov so stredoškolským vzdelaním. Ako zamestnanecký pomer uvádzali respondenti v najväčšej miere že sú zamestnanci alebo dôchodcovia.

Zoznam oblastí ku ktorým sa obyvatelia vyjadrovali:

- Bývanie,
- Zdravotné služby,
- Sociálne služby,
- Zamestnanosť,
- Cestovný ruch,
- Kultúra,
- Školstvo,
- Životné prostredie,
- Bezpečnosť v obci,
- Doprava.

V rámci odpovedí je možné konštatovať, že väčšina respondentov je skôr spokojná so situáciou v obci kde žije, pracuje, ako miestom pre život, prácu, zábavu, výchovu detí, či prežitie staroby. Veľmi nízka spokojnosť sa prejavila v oblasti infraštruktúry a to konkrétne sa jedná o kanalizáciu, zdravotné služby, sociálne služby, technický stav zastávok autobusu, zimná údržba komunikácií, telekomunikačná sieť, internetová sieť, plyn a elektrika v obci.

Obyvatelia obce sledujú najviac dianie v obci prostredníctvom oznamov na úradnej tabuli ale aj na internetovej stránke obce ako aj v obecných novinách. Respondenti by privítali viac kultúrnych akcií v podobe medzinárodného dňa detí, oslavy obce, tematické podujatia v náväznosti na ľudové tradície, hasičské súťaže, vzdelávacie akcie v obci ako napríklad včelársky, ovocinársky, varenie, pečenie, počítačové kurzy pre širokú verejnosť. Zaujímavým návrhom je „projekt“ - Adoptuj si starého rodiča – organizovanie stretnutí detí s osamelými seniormi pod záštitou obce. Kvalitu životného prostredia v obci hodnotia respondenti skôr s vysokou spokojnosťou. Veľmi pozitívnym zistením je, že až 97% opýtaných separuje odpad. Čo sa týka dopravy a dopravnej dostupnosti sú opýtaní spokojní. V rámci bezpečnosti obce môžeme skonštatovať, že väčšina opýtaných sa cíti v obci skôr bezpečne. Medzi najväčšie problémy obce podľa opýtaných patria: nedostatok pracovných miest, vysoká úroveň kriminality, nedostatočná vybavenosť obchodmi a službami, nedostatok možností trávenia voľného času, staré nevyhovujúce detské ihriská, kanalizácia. Medzi najväčšie pozitíva podľa respondentov patria: existencia základnej školy, materskej školy, porozumenie medzi občanmi, ústretovosť vedenia obce a jej zamestnancov, poloha a prírodné podmienky v obci. V otvorenej otázke čo najviac chýba obyvateľom obce respondenti odpovedali rôzne, no najviac rezonovali odpovede: oddychová zóna, kanalizácia, zeleň v obci, cukráreň, lekáreň, predajňa mäsa, denné centrum. Pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu by podľa opýtaných prispela publikácia o obci Bracovce. Podľa opýtaných by malo byť vybudované: kanalizácia, denný stacionár pre seniorov a detské ihrisko. Zrekonštruované a opravené by mali byť: budova obecného úradu, rozšírenie priestorov materskej školy, autobusové zastávky. Odstrániť by sa mala stavebná suť z administratívnej budovy bývalého poľnohospodárskeho družstva.

